

En forskningsrevolution

Under mina år i hundvärlden har det skett en formlig revolution på forskningssidan. Under 1980 talet publicerades det i medeltal en vetenskaplig artikel i månaden om hundars beteende. I dag är motsvarande siffra omkring 40 artiklar i månaden. Det finns flera förklaringar till detta. Forskarna har fått tillgång till personatorer med avancerade statistik och ordbehandlingsprogram som gör arbetet effektivare och mer tidsbesparande. Forskarna har blivit mer produktiva helt enkelt.

Men intresset för hundar som forskningsobjekt har också ökat på grund av att hundens status som husdjur ökat. Hunden har flyttat in i stugorna och blivit en familjemedlem som interagerar med oss människor på ett sätt som inte skett tidigare. Både hundens och människans genom (arvs massa) har blivit kartlagda och vi söker ibland förstå oss själva bättre genom att studera våra hundar.

Så går det till

Vetenskapliga artiklar publiceras i vetenskapliga tidskrifter. Forskaren eller forskarna skriver sin artikel enligt de anvisningar som gäller för respektive tidskrift och skickar in den till redaktören. Denne låter sedan två eller flera andra forskare (så kallade referees eller granskare), med specialitet inom det aktuella forskningsfältet, att granska manuskriptet och lämna ett omdöme. Yttrandet är ofta i form av; godkänns i befintligt skick, godkänns efter mindre ändringar, godkänns efter mer omfattande ändringar eller refuseras, det vill säga avvisas. Granskarna lämnar mer detaljerade kommentarer om studiens eventuella brister och förtjänster. Om artikeln refuseras kan forskaren göra ändringar med ledning av kommentarerna och sen vända sig till en annan tidskrift.

Det stora antalet vetenskapliga artiklar ökar naturligtvis våra kunskaper, men det skapar också problem. För det första är det svårt att hänga med, få om någon alls hinner läsa allt. De flesta nöjer sig med att läsa den inledande sammanfattningen för att bilda sig en uppfattning om ämnet är intressant eller inte. Samtidigt är inte alla resultat entydiga. En rapport kan ge resultat i en riktning, en annan rapport i en annan.

Det finns ett antal studier som har undersökt om man kan förutsäga den vuxna hundens beteende redan som valp. De flesta av dessa visar att man inte kan se något samband mellan valpens beteende vid åtta veckors ålder och beteendet som vuxen medan några av studierna antyder att det finns ett samband. Man kan med andra ord påstå att det är vetenskapligt bevisat att det både går och inte går att skatta den vuxna hundens mentalitet på valpstadiet. Man får då studera de olika uppsatserna mer ingående för att komma fram till den troliga sanningen. Hur många testade hundar rör det sig om? Många testade hundar ger alltid ett trovärdigare resultat än om antalet är litet. Hur många individer har fallit bort under unghundstiden innan de testats som vuxna? Är detta antal stort kan man tänka sig att bortfallet inte är slumpmässig, så att en viss kategori fallit bort, vilket i så fall kan förklara resultatet.

Ett sätt att beskriva trovärdigheten i rapporter inom olika forskningsfält är att tala om *uppreparheten*. Om en studie upprepas av andra forskare och alla studier visar på samma resultat är uppreparheten hög. Inom vissa forskningsfält är dock

uppreparheten låg, ibland ner mot 50%, det vill säga att, om en studie upprepas kommer andra forskare till andra resultat i hälften av fallen. Tyvärr är uppreparheten inom beteendeforskningen inom vissa fält låg.

Med tanke på det ofta stora antalet studier som finns, kan den som söker stöd för sin egen uppfattning ofta hitta en vetenskaplig rapport som stöder denna. Man talar om bekräftelsebias.

Forskning och beprövad erfarenhet

Det publiceras allt fler och bättre vetenskapliga uppsatser om hundars beteende. Det är naturligtvis bra, det ökar vår kunskap om våra hundar. Men vi får samtidigt inte glömma bort att det finns duktiga hundmänniskor med stor erfarenhet som vi bör lyssna på. Vårt sätt att hantera våra hundar och vårt sätt att dressera dem *ska bygga på forskning och beprövad erfarenhet*.

Forskningsresultat saknar ofta värde om de inte också kan bekräftas genom praktisk erfarenhet. Man kan i en studie visa att inläringen går snabbast när man endast använder godis som belöning. Den erfarna vet dock att denna färdighet inte är värd något om hunden distraheras, till exempel av närvaron av en löptik eller av en hare som plötsligt springer upp framför hunden.

Tillämpning kräver erfarenhet. Forskningsresultat är inte till någon nytta om den inte kan tillämpas. Om den inte fungerar i verkligheten. Om godis inte hjälper när haren eller löptiken distraherar, kan studien om att godis ger snabbast inläring visserligen vara sann, men vad är den till för nytta? I verkliga situationer? Här kommer den beprövade erfarenheten in i stället. De duktiga hundmänniskorna med sin stora erfarenhet.